

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Pogostan koulu

JOHDANTO	2
1. KIUSAAMINEN, HÄIRINTÄ JA VÄKIVALTA KÄSITTEINÄ	3
1.1. Kiusaaminen.....	3
1.2. Häirintä.....	4
1.3. Väkiältä.....	5
2. TOIMINTATAVAT KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN JA VÄKIVALLAN ENNALTAEHKÄISEVÄSSÄ TOIMINNASSA	5
3. KIUSAAMISEEN, HÄIRINTÄÄN JA VÄKIVALTAAN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLIT POGOSTAN KOULUSSA	6
4. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA	10
5. KIUSAAMISEN KÄSITTELY YKSILÖ-, RYHMÄ- JA YHTEISÖTASOLLA	11
5.1. Kiusaamisen ennaltaehkäisy yhteisötasolla	11
5.2. Kiusaamisen ennaltaehkäisy ryhmä- ja yksilötasolla.....	11
5.3. Kiusaamiseen puuttuminen yhteisötasolla.....	11
5.4. Kiusaamiseen puuttuminen ryhmä- ja yksilötasolla.....	11
6. HÄIRINNÄN KÄSITTELY YKSILÖ-, RYHMÄ- JA YHTEISÖTASOLLA	12
6.1. Häirinnän ennaltaehkäisy yhteisötasolla	12
6.2. Häirinnän ennaltaehkäisy ryhmä- ja yksilötasolla	12
6.3. Häirintään puuttuminen yhteisötasolla	12
6.4. Häirintään puuttuminen ryhmä- ja yksilötasolla	12
7. VÄKIVALLAN KÄSITTELY YKSILÖ-, RYHMÄ- JA YHTEISÖTASOLLA	13
7.1. Väkivallan ennaltaehkäisy yhteisötasolla	13
7.2. Väkivallan ennaltaehkäisy ryhmä- ja yksilötasolla	13
7.3. Väkiältä puuttuminen yhteisötasolla	13
7.4. Väkiältä puuttuminen ryhmä- ja yksilötasolla	14
8. KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN JA VÄKIVALLAN SEURANTA JA ARVIOINTI.....	14
9. SUUNNITELMAN PÄIVITYS, PEREHDYTYS JA TIEDOTUS.....	14

SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

JOHDANTO

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen kasvu- ja kehitysympäristöön, psyykkiseen ja fyysiseen koskemattomuuteen sekä suojeluun kaikenlaiselta väkivallalta, vahingoittamiselta tai välinpitämättömältä kohtelulta. Opetussuunnitelmien perusteet lainsäädäntöineen velvoittavat lasten kasvuympäristöjen turvallisuudesta huolehtimiseen. Lastensuojelulaissa (2007) määritellään lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä erityiseen suojeluun, varhaiseen tukeen ja puuttumiseen. Lasten parissa työskentelevillä on velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen tarvittaessa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (2014) korostaa ennaltaehkäisevän työn merkitystä oppilaitoksissa.

Myönteinen toimintakulttuuri on koulu yhteisömme hyvinvoinnin perusta ja luo turvallisuutta sekä ennaltaehkäisee kiusaamista, häirintää ja vakivaltaa. Kaikki koulumme käytänteet ja rakenteet tukevat kasvatuksen ja opetuksen tavoitteita. Myönteiseen toimintakulttuuriin kuuluu lasten, nuorten ja vanhempien osallisuus, henkilöstön ammatillisuus ja pedagoginen osaaminen.

Koulussamme ei hyväksytä kiusaamista, väkivaltaa, syrjintää tai muuta epäasiallista käyttäytymistä. Koulun ilmapiiri rakentuu oppilaiden, opettajien ja muun henkilökunnan välisistä toimivista suhteista. Vuorovaikutuksemme on avointa, toisia arvostavaa ja luottamusta rakentavaa. Kuulluksi tuleminen ja oikeudenmukaisuuden kokemus ovat perustana myönteiselle toimintakulttuurille. Hyvinvointia tuetaan yhteisö-, ryhmä- ja yksilötasolla. Sosiaalisten taitojen opettelu ja tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittelu ovat läsnä päivittäin koulun arjessa. Itsetunnon tukeminen onnistumisten kautta, ryhmään kuulumisen tunne ja yhteenkuuluvaisuuden ja turvallisuuden tunnetta lisäävät traditiot edesauttavat hyvinvointia.

1. KIUSAAMINEN, HÄIRINTÄ JA VÄKIVALTA KÄSITTEINÄ

1.1. Kiusaaminen

Kiusaamisesta on kyse silloin, kun sama oppilas joutuu toistuvasti ja tahallisesti yhden tai useamman henkilön kiusaamisen kohteeksi. Kiusaamista voi tapahtua oppilaiden välillä, mutta myös koulun aikuinen työntekijä voi olla kiusaajan tai kiusatun asemassa. Kiusaamista on vaikea määritellä sen vuoksi, että ihmiset voivat ymmärtää kiusaamisen eri tavoin. Kiusaaminen on subjektiivinen kokemus. Se, mikä loukkaa toista ihmistä, ei välttämättä loukkaa toista.

Myöskään sopimaton, epäkunnioittava, välinpitämätön ja huono käyttäytyminen ei välttämättä ole kiusaamista, vaikka se heikentääkin toisten viihtyvyyttä ja vaikuttaa kouluilmapiiriin ja työrauhaan. Tällainen käyttäytyminen on väärin ja johtaa koulussa asianmukaisiin toimenpiteisiin.

Kiusaamiselle on koulussamme 0-toleranssi ja se koskee niin lapsia kuin aikuisiakin. Eri mieltä oleminen ja riitely eivät ole kiusaamista, vaan kuuluvat ihmisten väliseen vuorovaikutukseen. Riidat ja erimielisyydet ovat yleensä nopeasti ohimeneviä. Riitojen sovitteluun koulussamme on käytössä Verso-sovittelu ja isommissa riitapauksissa myös luokanopettaja/ohjaaja tai kasvatusohjaaja ja/tai kuraattori voivat olla apuna riitatilanteiden sovittelussa.

Kiusaaminen voi ilmetä hiljaisena-, sanallisena -, fyysisenä - tai sosiaalisessa mediassa tapahtuvana kiusaamisena. Alla taulukossa esimerkkejä tällaisten kiusaamisten ilmenemisestä.

Kiusaamisen ilmenemismuotoja

Hiljainen kiusaaminen	Sanallinen kiusaaminen	Fyysinen kiusaaminen	Some kiusaaminen
-ryhmästä eristäminen -selän takana puhuminen -ilmeily ja tuijottaminen -selän kääntäminen -vaikeneminen tai huokailu	-nimittely ja ilkkuminen -juoruilu ja kuiskuttelu -nauraminen -uhkailu	-töniminen -Toisten tavaroiden ottaminen ja piilottelu -vaatteista repiminen -lyöminen, potkiminen, nipistely	-huhujen levittäminen -mustamaalaus -törkeät ja ilkeät kommentit -halveksunta -uhkailu -ärsyttäminen -nöyryyttäminen -epämiellyttävät, vihjailevat ja seksuaaliset viestit -ahdistelu ja häirintä

			- yksityisen tiedon jakaminen -ryhmästä eristäminen ja poissulkeminen
--	--	--	---

1.2. Häirintä

Häirintä on yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Häirintä voi ilmetä kiusaamisena tai väkivaltana iän, alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, perhesuhteiden, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen, sukupuoli-identiteetin, sukupuolen ilmaisun tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. (OPH)

Häirintään puuttumisessa keskeistä on selvittää, mitä on tapahtunut ja keiden välillä. Opettajan ja rehtorin/johtajan puuttumistoimet perustuvat tilanteessa ja sen selvittämisessä esille tulleisiin tosiasioihin. Häirintätilanteista on otettava välittömästi yhteyttä osapuolten koteihin. Varhainen yhteistyö huoltajien kanssa ovat tärkeitä toimia häirinnän lopettamisessa. Seksuaalisen häirinnän teot tulkitaan seksuaaliseksi väkivallaksi ja jos ne kohdistuvat alle 16-vuotiaaseen, silloin pitää olla viiveettä yhteydessä poliisiin ja lastensuojeluun.

Opettajan ja rehtorin tulee perusopetuksessa ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle. Huoltajille voidaan kertoa, ketkä ovat olleet kiusaamistilanteen osapuolia ja asiassa mahdollisesti annetut seuraamukset. Nykytiedon mukaan oppilaat ottavat kiusaamistilanteissa erilaisia rooleja, joiden hahmottaminen aikuisyhteisöstä käsin on joskus vaikeaa. Varsinkaan tilanteessa, jossa esiin tullutta kiusaamista vasta selvitetään, saattaa näkökulma eri osapuolten rooleihin olla epäselvä.

Sosiaalisessa mediassa ja verkossa tapahtuvaan häirintään, on aina puututtava, jos tilanteet tai teot tulevat esille opiskelijan työpäivän aikana. Lapsen ja nuoren vapaa-ajalla, verkossa tai kotona kokema seksuaalinen häirintä on ohjattava poliisin ja lastensuojelun kautta selvitettäväksi.

1.3. Väkipalta

Väkipalta on maailman terveystjärjestö WHO:n käyttämän määritelmän mukaan fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä, tai sillä uhkaamista. Väkipalta erotellaan yleensä henkiseen, ruumiilliseen ja seksuaaliseen väkipaltaan. Fyysinen väkipalta on tönimistä, repimistä, ravistelua, raapimista, lyömistä, potkimista, tukistamista, kuristamista tai ampuma- tai teräaseen käyttöä. Henkinen väkipalta on toisen loukkaamista ja satuttamista sanallisesti. Henkistä väkipaltta on myös toisen kontrolloiminen ja pakottaminen tekemään jotain tai ajattelemaan jollain tietyllä tavalla. Seksuaaliväkipalta on väkipallan muoto, jolla tarkoitetaan esimerkiksi koskettelua, ahdistelua, häirintää, inestiiä, raiskauksia ja nöyryyttäviin tai häpeällisiin seksuaalisiin tekoihin pakottamista. Opiskelijat eivät toiminnallaan saa vaarantaa toistensa turvallisuutta tai terveyttä. Väkipallanteoista useimmat ovat Suomen lainsäädännön mukaan rangaistavia tekoja.

Koulussamme väkipallatilanteisiin suhtaudutaan vakavasti. Väkipallasta seuraa rangaistus ja ilmoitus viranomaisille ikä- ja kehitystaso huomioiden. Suhtaudumme myös väkipallalla uhkaamiseen vakavasti.

2. TOIMINTATAVAT KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN JA VÄKIPALLAN ENNALTAEHKÄISEVÄSSÄ TOIMINNASSA

Kiusaamisen ennaltaehkäisemisen perusta luodaan koulun toimintakulttuurin kautta. Ehkäisevät toimenpiteet integroidaan koulun toimintakulttuuriin, vuorovaikutukseen sekä lasten ja nuorten välisiin suhteisiin. Kiusaamisen vastaisen ilmapiirin luomisessa ja kehittymisessä tieto on keskeisessä asemassa. Henkilökunnan, oppilaiden sekä huoltajien tulee tietää, mitä kiusaaminen on ja kuinka siihen tulee suhtautua. Tärkeää on tietää, kuinka toimitaan, jos kiusaamista havaitaan.

Kiusaamisen ennaltaehkäiseminen koulussamme perustuu oppilaan/opiskelijan hyvinvoinnin ja työrauhan edistämiseen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen harjoittamiseen. Eri luokkatasoilla toteutetaan suunnitelmallisesti tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Ohjelman suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavat yhdessä koulun kuraattori, kasvatusohjaaja ja luokanopettajat/ohjaajat. Myös kummi- ja tukioppilastoiminnan ohjaajat ja muut opettajat ja muu henkilöstö osallistuvat sovitusti toimintaan.

Oppilaita ohjataan vastuuntuntoon ja hyvään käytökseen erilaisissa arkipäivän tilanteissa. Vastuuntuntoon kuuluu muun muassa muiden huomioon ottaminen, ympäristöstä huolehtiminen, heikompien puolustaminen sekä toisten auttaminen. Hyvän luokkahengen kehittämiseksi pyritään koko koulun hyvän hengen luomiseen. Oppilaita kasvatetaan myös erilaisuuden hyväksymiseen. Myös koulumatkoilla oppilaita ohjataan hyvään ja toisia kunnioittavaan käytökseen.

Oppilaiden kanssa käydään säännöllisesti läpi kiusaamisen ennaltaehkäisemisen asioita sekä kiusaamiseen puuttumisen toimintatapoja. Koulumme on mukana kiusaamisen vastaisessa KiVa koulu -toimenpideohjelmassa, johon kuuluu KiVa koulu –opetusmateriaali, jota käsitellään jokaisella luokka-asteella. KiVa-tuntien lisäksi koulussamme pidetään säännöllisesti Hyvis-oppitunteja, joilla pyritään edistämään hyvinvointia sekä vahvistamaan itsetuntemusta ja tunteita. Koulussamme on kummioppilas- ja tukioppilastoimintaa sekä vertaissovittelutoimintaa, joka omalla toiminnallaan tukee kiusaamisen ehkäisyä ja erillaisuuden hyväksymistä.

Lasta ja nuorta kannustetaan ikätasonsa mukaisella tavalla tunnistamaan ja ottamaan puheeksi kokemansa kiusaaminen ja häirintä aikuisen kanssa. Kaikille tehdään selväksi, ettei kiusaamista tai häirintää hyväksytä. Rohkaisemme oppilaita kertomaan tilanteista aina aikuiselle. Tilanteet käsitellään välittömästi ja asiasta tiedotetaan koteja.

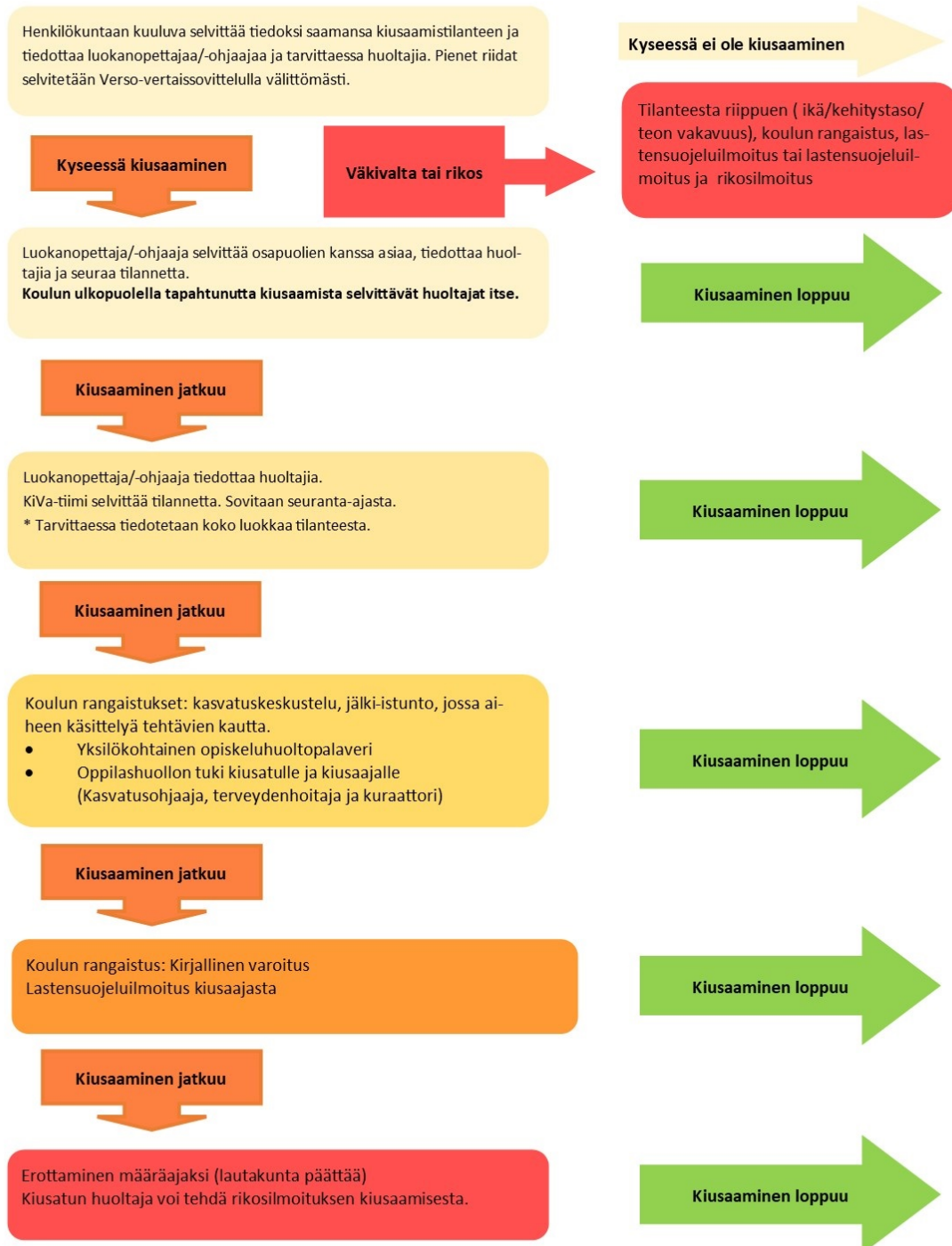
Kouluyhteisössämme on sovittu yhteiset kirjatut järjestyssäännöt sekä erilliset ohjeet toimintatavoista. Säännöt ja kirjatut toimintatavat ovat osa turvallisuussuunnitelmaa. Koulun toimintatavoista ja ohjeista tiedotetaan huoltajia esimerkiksi vanhempainilloissa ja koulun kotisivuilla. Oppilaat vastaavat säännöllisesti luokan/koulun ilmapiirikyselyyn. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä hoitaa kyselyyn liittyvät järjestelyt ja antaa ohjeistuksen kyselyn läpikäymiseen.

3. KIUSAAMISEEN, HÄIRINTÄÄN JA VÄKIVALTAAN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLIT POGOSTAN KOULUSSA

Kaikki koulun aikuiset ovat tietoisia ja sitoutuneet kiusaamisen ennaltaehkäisevään toimintaan ja kiusaamiseen puuttumisen toimintatapoihin. Ennaltaehkäisemme kiusaamista esimerkiksi joustavilla ryhmäjärjestelyillä ja -jaoilla ryhmä- ja parityössä sekä käsittelemällä aihetta joustavasti eri oppiaineissa. Koulussa järjestetään tehokas välituntivalvonta ja turvallisuuskulttuuria kehittämällä vältetään kiusaamisen syntymiselle otollisia tilanteita. Koulussa pyritään avoimeen vuorovaikutukseen ja suvaitsevan toimintakulttuurin syntymiseen.

Kiusaamiseen puuttuminen on laissa säädetty virkavelvollisuus. Pikaratkaisuja kiusaamisen lopettamiseksi ei ole. Yksi palaveri, jossa pyydetään anteeksi, kätellään ja palataan arkeen ei ole riittävä. Kiusaamiseen puuttumisessa keskeistä on, että tapauksiin tartutaan varhaisessa vaiheessa ja ripeästi, sillä yksittäisten tilanteiden selvittely on helpompaa kuin pitkään jatkuneen uhkailun, painostamisen, väheksyvän kohtelun, ulkopuolelle jättämisen tai väkivallan selvittäminen. On myös tärkeä keskittyä kuulemaan kaikkia osapuolia avoimin mielin, sillä kaikki aina ole sitä, miltä ensin näyttää. Seuranta ja lopulta asian selkeä päättäminen puolestaan auttaa osapuolia palaamaan turvalliseen kouluarkeen.

Toimintamalli kiusaamistapauksessa

Toimintamalli väkivaltatapauksessa

Henkilökuntaan kuuluva selvittää tiedoksi saamaansa väkivaltatilannetta. Tiedottaa huoltajia ja luokanopettajaa/-ohjaajaa.

Kyseessä ei väkivaltatilanne

Kyseessä väkivalta

Tilanteesta riippuen (ikä-/kehitystaso/teon vakavuus), koulun rangaistus, lastensuojeluilmoitus tai lastensuojeluilmoitus ja rikosilmoitus

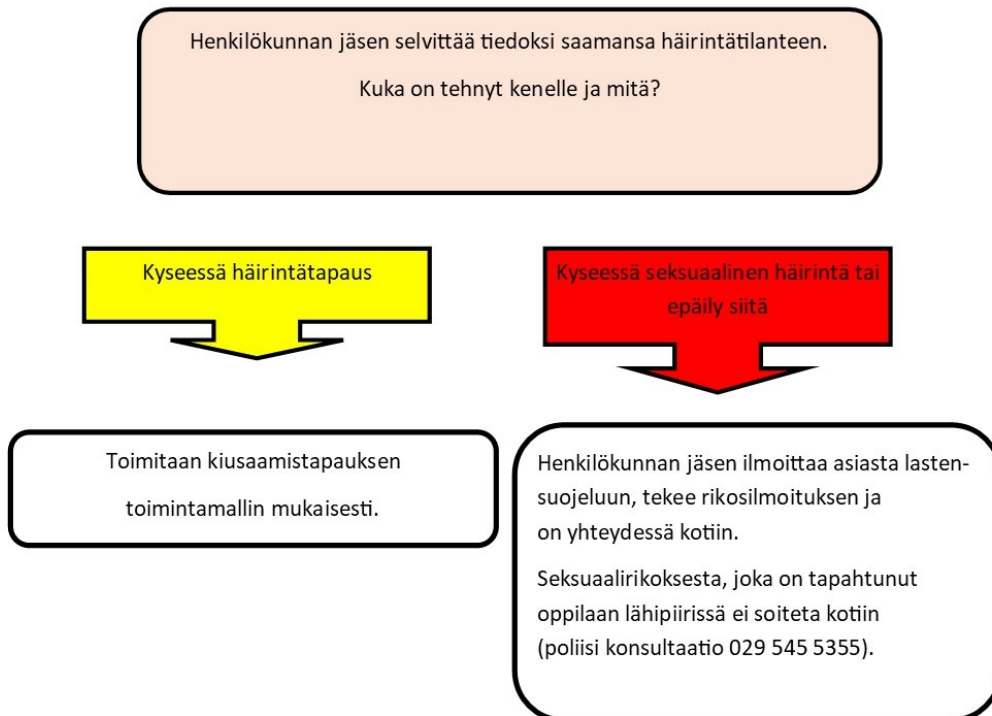
Toimintamalli alakoululla

1. Terveystieteiden ammattilainen tarkistaa väkivallan uhrin vammat.
2. Ruumillisesta ja erityisesti päähän kohdistuvasta väkivallasta tehdään lastensuojeluilmoitus ja rikosilmoitus ikä- ja kehitystaso huomioiden.
Mikäli kyseessä on ohjaaja, niin ilmoituksen tekee luokanopettaja yhdessä ohjaajan kanssa.
3. Väkivaltatilanteista tulee rangaistukseksi toiminnallinen jälki-istunto.

Toimintamalli yläkoululla

1. Terveystieteiden ammattilainen tarkistaa väkivallan uhrin vammat.
2. Kaikesta väkivallasta tehdään rikosilmoitus, jonka tekee apulaisjohtaja.
3. Kaikesta väkivallasta tehdään myös lastensuojeluilmoitus, jonka tekee koulun työntekijä, joka on tilanteen nähnyt tai selvittänyt sitä. Mikäli kyseessä on ohjaaja, niin ilmoituksen tekee luokanohjaaja yhdessä ohjaajan kanssa.
4. Väkivaltatilanteista tulee rangaistukseksi toiminnallinen jälki-istunto.

Toimintamalli häirintätilanteessa

4. YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

Turvallinen oppimisympäristö on jokaisen lapsen ja nuoren oikeus. Kodin ja koulun välinen yhteistyö on kiusaamistapauksissa ehdottoman tärkeää, ja huoltajien on tärkeää ymmärtää kotona opittujen hyvien käytösten ja muita huomioivien toimintatapojen sekä kielenkäytön merkitys kiusaamisen ehkäisyssä. Jos huoltaja saa tiedon kiusaamisesta, tuo hänen koulun tietoon. Kiusaamisen lopettamiseksi huoltaja osallistuu oman lapsensa asian selvittelyyn yhteistyössä koulun ja mahdollisten muiden toimijoiden kanssa. Sekä kiusattu että kiusaaja tarvitsevat aikuisen tukea, kun kiusaamisasiaa selvitetään.

Ohjeita huoltajalle:

- Jos epäilet, että lastasi on kiusattu, kannusta häntä kertomaan asiasta.
- Pyri selvittämään, onko kiusaaminen tarkoituksellista ja toistuvaa. Ota lapsen kokemus vakavasti ja lohduta häntä.
- Ota aina yhteys kouluun, jos epäilet kiusaamista. Ota yhteyttä kouluun, vaikka lapsesi kieltäisikin.
- Koulussa tapahtuneen kiusaamisen selvittäminen aloitetaan aina koulussa.
- Jos lapsesi on kiusaava osapuoli, tee selväksi, että et hyväksy minkäänlaista kiusaamista. Kerro asiasta opettajalle.
- Rohkaise lasta miettimään yhdessä kanssasi, mitä hän voi tehdä kiusaamisen ehkäisemiseksi.
- Vahvista lapsen myönteistä käsitystä itsestään.
-

Ohjeita oppilaalle:

- Kiusaamistilanteessa sano päättäväisesti ja tarkasti mistä et pidä: ”Jätä minut rauhaan, koska en pidä siitä, että sinä...”
- Lähde pois kiusaajan luota.
- Kerro aikuiselle, kun huomaat kiusaamista. Kerro, jos olet itse kiusattu tai kiusaaja tai näet toveriasi kiusattavan.
- Ole kiusatulle kaveri, älä jätä häntä yksin.
- Rohkaise kiusattua kertomaan kiusaamisesta jollekin aikuiselle, voit myös itse tarjoutua kertomaan hänen puolestaan.
- Jos olet kiusattu, käänny lähipiirisi puoleen. Lähipiirissäsi on tärkeitä ihmisiä, joiden tuki ja läsnäolo on arvokasta. Yhdessä olette vahvempia.

5. KUSAAMISEN KÄSITTELY YKSILÖ-, RYHMÄ- JA YHTEISÖTASOLLA

5.1. Kiusaamisen ennaltaehkäisy yhteisötasolla

- koulun järjestyssääntöjen tunteminen, koulutiedotteen/oppilaan oppaan kotiin lähettäminen
- vanhempainillat ja muut kodin ja koulun yhteiset tapahtumat
- oppilaskunta-, kummioppilas- (alakoulu) ja tukioppilastoiminta (yläkoulu)
- hyvinvointiin liittyvät vuosittaiset teemat
- kaikki koulussa työskentelevät aikuiset puuttuvat kiusaamistilanteisiin pyritään selvittämään viipymättä
- välituntivalvonnan näkyvyys
- KiVa-materiaalin hyödyntäminen, erityisesti 1-, 4- ja 7-luokilla
- kiusaamistapausten selvittelyssä käytetään apuna KiVa-tiimin opettajia ja oppilashuoltoryhmän jäseniä

5.2. Kiusaamisen ennaltaehkäisy ryhmä- ja yksilötasolla

- luokkakohtaiset vanhempainillat
- KiVa-kyselyt
- laajat terveystarkastukset 5. ja 8.luokilla
- kouluterveyskysely 8. ja 9. luokilla
- luokkakohtaiset keskustelut
- mahdolliset muut hyvinvointiin liittyvät kyselyt
- KiVa-materiaalin käyttö luokissa

5.3. Kiusaamiseen puuttuminen yhteisötasolla

Jokainen koulun henkilökuntaan kuuluva on velvollinen puuttumaan ja ilmoittamaan havaitsemastaan kiusaamisesta. Myös opiskelijoita ohjataan puuttumaan kiusaamistilanteisiin.

5.4. Kiusaamiseen puuttuminen ryhmä- ja yksilötasolla

- tapaaminen kiusatun oppilaan kanssa
- keskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa yksitellen ja säännöistä sopiminen sekä kiusaamistilanteen kirjaaminen. KiVa-tiimin jäsen kirjaa kiusaamistilanteet.
- sopimusten noudattamisen seuraaminen
- seurantakeskustelu kiusatun kanssa
- seurantakeskustelu kiusaamiseen osallistuneiden oppilaiden kanssa
- keskustelu osallisten ja heidän huoltajiensa kanssa

6. HÄIRINNÄN KÄSITTELY YKSILÖ-, RYHMÄ- JA YHTEISÖTASOLLA

6.1. Häirinnän ennaltaehkäisy yhteisötasolla

Oppilaiden ja yhteisön hyvinvoinnista ja turvallisuudesta huolehtivat kaikki koulu yhteisön aikuiset. Monialaisessa oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä käsitellään eri kyselyiden, kuten Kiva-kyselyn, kouluterveyskyselyn sekä TEA-viisari kyselyn tulokset. Tulosten pohjalta suunnitellaan ja järjestetään koulussa toteutettavia eri teemoja ajankohtaisiin asioihin liittyen. Tuloksista tiedotetaan opettajia. Järjestyssäännöissä ohjataan myös hyvään ja asialliseen käyttäytymiseen.

6.2. Häirinnän ennaltaehkäisy ryhmä- ja yksilötasolla

Luokanopettajien ja -ohjaajien johdolla tehtävä luokkien ryhmäytyminen on tärkeää. Tavoitteena on saada luokkiin luottamuksellinen ja turvallinen ilmapiiri. Koulussamme pidetään säännöllisesti Hyvis-oppitunteja, joilla pyritään edistämään oppilaiden hyvinvointia sekä vahvistamaan itsetuntemusta ja tunteita. Rohkaisemme oppilaita ilmoittamaan havaitsemastaan tai kohtamastaan häirinnästä luotettavalle aikuiselle.

6.3. Häirintään puuttuminen yhteisötasolla

Jokainen häirintää havainnut tai siitä tiedon saanut koulun henkilöstöön kuuluva huolehtii siitä, että asiaa lähdetään selvittämään viipymättä. Koulun henkilöstöön kuuluva ilmoittaa koulussa tapahtuneesta häirinnästä rehtorille/apulaisjohtajalle. Tarvittaessa henkilökunta voi konsultoida opiskeluhoitoyhteyden henkilöstöä häirinnän kohteeksi joutuneen sekä häirintään syyllistyneen opiskelijan opiskeluhoitoyhteyden tarpeesta.

6.4. Häirintään puuttuminen ryhmä- ja yksilötasolla

Jos jossakin ryhmässä esiintyy häirintää, ryhmän sisällä asiaa käsitellään yleisellä tasolla niin, että häirinnän kohteet eivät tule nimetyiksi. Tarvittaessa ryhmälle tehdään tarkentava kysely, jonka tuloksia hyödynnetään häirinnän lopettamiseksi.

7. VÄKIVALLAN KÄSITTELY YKSILÖ-, RYHMÄ- JA YHTEISÖTASOLLA

7.1. Väkivallan ennaltaehkäisy yhteisötasolla

Vahvistetaan koulun yleistä hyvää ilmapiiriä ja yhteisöllisyyden rakenteita. Kaikilta koulu yhteisön jäseniltä edellytetään toista arvostavaa puhe- ja käyttäytymistä oppimistilanteissa, välitunneilla ja koulumatkoilla.

Koulumme eri suunnitelmat, kuten opiskeluhuoltosuunnitelma, tasa-arvosuunnitelma, kriisisuunnitelma ja pelastussuunnitelma pidetään ajan tasalla ja niitä päivitetään tarvittaessa. Suunnitelmat käydään läpi koulun henkilökunnan kanssa.

Turvakävelyt toteutetaan koulussamme joka vuosi syksyllä koulun alkaessa. Työturvallisuuteen ja riskien arviointiin kiinnitetään huomiota. Työntekijät tekevät ilmoituksen työssään kohtaamasta väkivaltilanteista.

7.2. Väkivallan ennaltaehkäisy ryhmä- ja yksilötasolla

Oppilaille opetetaan yhdessä olemisen taitoja, kuten vuorovaikutus-, tunne- ja kaveritaitoja, hyvis ja KiVa-tunneilla. Järjestyssäännöissä oppilaita ohjataan hyvään ja asialliseen käyttäytymiseen. Säännöt kerrataan kaikille oppilaille luokissa vähintään kerran vuodessa. Moniammatillista opiskelijahuollon yhteistyötä hyödynnetään teemapäivissä ja muissa tapahtumissa.

7.3. Väkivaltaan puuttuminen yhteisötasolla

Koulun henkilökunta puuttuu väkivaltaan ja aggressiiviseen käyttäytymiseen välittömästi. Tarvittaessa pyydetään apua koulun muilta aikuisilta, jos tilanteen hallinta tai käsittely sitä vaatii. Väkivaltilanteista informoidaan välittömästi koulun rehtoria.

Huoltajille tiedotetaan oppilaan väkivaltaisesta käyttäytymisestä Wilma-merkintänä tai soittamalla riippuen väkivallan vakavuudesta. Wilmassa ilmoitetaan pienet fyysiset kontaktit, kuten tönäisyt. Jos väkivalta on aiheuttanut selviä näkyviä jälkiä, väkivaltaa kokenut valittaa kipua tai kyse on pään tai vatsan alueen sattumisesta, ilmoitetaan tapahtumasta huoltajille viipymättä, ja huoltaja ohjataan käymään lapsen kanssa lääkärillä tai terveydenhoitajalla. Ilmoituksen tekee asiaa hoitanut opettaja tai rehtori. Huoltaja päättää asianomistajana rikosilmoituksen tekemisestä.

Väkivaltilanteista, jotka ovat vakavahkoja tehdään lastensuojeluilmoitus sekä ilmoitus poliisille. Lastensuojeluilmoituksen tekee asiaa hoitanut opettaja. Poliisille ilmoituksen tekee apulaisjohtaja/rehtori, ensisijaisesti se koulun aikuistoimija, jonka saatavilla kattavin tieto

tapahtumien kulusta. Vakavan väkivaltaisen teon tai erittäin väkivaltaisen uhkailun ollessa kyseessä toimitaan pelastussuunnitelman ja kriisisuunnitelman mukaisesti.

7.4. Väkivaltaan puuttuminen ryhmä- ja yksilötasolla

Käytössä ovat samat toimenpiteet kuin yhteisöllisellä tasolla. Lisäksi hyödynnetään tarvittaessa kiusaamisen puuttumisen toimenpiteitä. Väkivallan kohteeksi joutuneen ja väkivallan tekijän kohdalla selvitetään psykososiaalisen tuen tarve ja järjestetään tuki tarvittaessa. Puuttumisessa käytetään tarpeen mukaan kurinpitoon ja työrauhan turvaamiseen tarkoitettuja toimenpiteitä.

8. KIUSAAMISEN, HÄIRINNÄN JA VÄKIVALLAN SEURANTA JA ARVIOINTI

Kiusaamistapauksiin puuttumista seurataan ja arvioidaan opiskeluhoitoryhmän toimesta ja muutoksia tehdään tarvittaessa. Kiusaamisen ennaltaehkäisy vaatii jatkuvaa vuoropuhelua, ryhmäytymistä ja koko yhteisön vastuuta turvallisesta oppimisympäristöstä. Koulu osallistuu joka toinen vuosi toteutettavaan THL:n Kouluterveyskyselyyn, jonka tulosten pohjalta kehitetään ja arvioidaan kiusaamisen liittyviä toimintatapoja. Koulussa järjestetään säännöllisesti luokkien ilmapiirikyselyjä.

9. SUUNNITELMAN PÄIVITYS, PEREHDYTYS JA TIEDOTUS

Tämä kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastainen suunnitelma on osa opiskeluhoitosuunnitelmaa ja päivitetään tarvittaessa opiskeluhoillon ohjausryhmän toimesta käyttäjiltä ja sidosryhmiltä saadun palautteen perusteella. Häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastaisesta suunnitelmasta tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja muita sidosryhmiä. Suunnitelma ja toimintaohjeet sekä tietoa koulun ulkopuolisista tukimuodoista, löytyvät koulun kotisivuilta.